

MÔŽE BYŤ Z NAZARETA NIEČO DOBRÉ?

POĎ A UVIDÍŠ

JN 1,46

KOMPLEXNÁ PRÍPRAVA NA BIRMOVKU

v Bratislavskej arcidiecéze

MANUÁL PRÍPRAVY NA BIRMOVKU

---

experimentálna overovacia verzia komplexnej prípravy na birmovku

2020

ARCIDIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY
Mons. Mgr. Jozef Adamkovič, Mgr. Martina Šipošová

Smernice pre katechetickú prípravu k sviatosti birmovania v Bratislavskej arcidiecéze

Sviatosť birmovania tvorí spolu s krstom a Eucharistiou jeden celok sviatostí uvádzania do kresťanského života. Prijatie tejto sviatosti je potrebné na dovŕšenie krstnej milosti.

Príprava na sviatosť birmovania má viesť kresťana k zjednoteniu s Kristom a k dôvernosti s Duchom Svätým, má zdokonaľiť spojenie s Cirkvou, pomôcť zapojiť do jej poslania, aby šíril a bránil vieru, vyznával Kristovo meno a nehanbil sa za Kristov kríž.¹

¹ porov. Katechizmus Katolíckej cirkvi 1285, 1309, 1316 a 1303

CIELE A OBSAH PRÍPRAVY

Cieľom prípravy je:

- viesť kandidátov k osobnému priľnutiu k viere v Krista
- schopnosť prežívať vieru v každodennom živote
- ochota svedčiť príkladom i slovom o Kristovom evanjeliu

Súčasne treba pri birmovnej príprave vychádzať zo situácie, v ktorej mladí žijú a ktorá má nasledovné charakteristiky: **a)** zvyková viera, kde birmovku chce často starý rodič, **b)** viera žitá v kategóriách musíš – nesmieš, **c)** chýbajúce osobné svedectvo, skúsenosť s osobou, ktorá svoju vieru žije, **d)** nefunkčná rodina, absencia výchovy, ktorá sťažuje vnímanie Boha ako Otca, resp. **e)** negatívny obraz Boha zažitý cez médiá, v škole, v spoločnosti, **f)** viera zatláčaná do súkromnej sféry, ktorá sa na verejnosti nenosí, **g)** kríza vlastnej identity, neprijatie seba, nepoznanie seba.

Birmovná katechéza má usilovať o prebudenie vedomia príslušnosti ku Kristovej Cirkvi, a to tak k Cirkvi všeobecnej ako aj k farskému spoločenstvu, ktoré má osobitnú zodpovednosť za prípravu birmovancov.² Preto sa veľmi odporúča, aby sa do prípravy na prijatie sviatosti birmovania zapojila celá farnosť svojimi modlitbami a obetami za birmovancov, svojim osobným svedectvom viery (úkonom prijatia birmovancov na sv. omši, prijatím úlohy animátora)

Obsah prípravy a rozdelenie tém nech je v súlade s tradičným členením podľa štyroch pilierov, na ktorých spočíva odovzdávanie viery: **vyznanie viery, sviatosti, Desatoro a modlitba Otčenáš.**³ Každé stretnutie skupiniek birmovancov by malo ponúkať: **a)** Konfrontovanie života s Božím slovom⁴, **b)** Čas pre uvažovanie, premýšľanie, **c)** Zaujatie osobného postoja k prebratej téme v spoločnom zdieľaní sa v skupinke, **d)** Priestor pre modlitbu. **Katechézy by mali tematicky aj obsahovo napomáhať birmovancom poznať, sláviť, žiť a kontemplovať Kristovo tajomstvo.** (VDK 85-86)

Prípravu na prijatie sviatosti birmovania je vhodné obohatiť celodennou alebo víkendovou duchovnou obnovou, organizovaním letných táborov, spoločných púťí... Je potrebné vytvoriť možnosť zapojenia sa birmovancov do služby vo farnosti, ktoré môžu byť jednorazové alebo nepretržité (projekt Dobrá novina; zbierka trvanlivých potravín pre sociálne znevýhodnené skupiny; pomoc pri organizovaní výletov pre deti; upratovanie kostola a okolia; služba modlitby sv. ruženca pred sv. omšou; služba počas eucharistickej adorácie a iné).

Do prípravy je žiaduce zahrnúť aj iné dynamiky, ktoré pomôžu birmovancovi nadobudnúť schopnosť obhájiť sa pred každým, kto ho vyzve zdôvodniť nádej, ktorá je v ňom.⁵ Napr. Kurzy Filip, Alfa-kurzy, Kurzy Objav Krista, Nasleduj Krista, Odovzdaj Krista.

² porov. Katechizmus Katolíckej cirkvi 1309

³ Všeobecné direktorium pre katechizáciu 122; (Katechizmus Katolíckej cirkvi sa člení podľa štyroch základných rozmerov kresťanského života: **vyznávanie viery, liturgické slávenie, evanjeliová morálka a modlitba.** Tieto štyri rozmery pramenia z toho istého jadra – z kresťanského tajomstva, ktoré: – „je predmetom viery (prvá časť); – slávi sa a sprostredkúva liturgickými úkonmi (druhá časť); – je prítomné nato, aby Božie deti osvecovalo a bolo pre ne oporou v konaní (tretia časť); – je základom našej modlitby, ktorej výsadným výrazom je Otčenáš, a tvorí predmet našich prosieb, chvál a orodovaní (štvrtá časť).“

⁴ EG 174-175

⁵ porov. 1 Pt 3, 14 – 15

ODPORÚČANÉ MATERIÁLY NA PRÍPRAVU BIRMOVANCOV

Sväté písmo, SSV

Y-Biblia, SSV 2018

Katechizmus Katolíckej cirkvi; SSV 2012

Kompendium Katechizmu Katolíckej cirkvi; SSV 2006

Spoločne objavujme DAR 1., 2., 3. diel; Šelंगा, Jozef; Nitra 2003

YOUCAT; Karmelitánske nakladateľstvo 2011

YOUCAT - Príprava na birmovku; Karmelitánske nakladateľstvo 2013

Chod'te a učte /metodika pre animátorov skupiniek birmovancov/; Mládežnícke centrum Čadca 2004

Tweetuj s Bohom; Don Bosco 2017

Dobrodružstvo s Duchom Svätým; Judák, Viliam; Gorazd 2011

Cesta k svetlu, Gallovič, Jozef, Emauz 2008

MODEL PRÍPRAVY BIRMOVANCOV

Odporúča sa katechéza, ktorú vedie kňaz pre birmovancov a animátorov súčasne a potom animátori prehľbia danú tému v malých skupinách.⁶

MIESTO PRÍPRAVY BIRMOVANCOV

Príprava pre prijatie sviatosti birmovania sa má uskutočňovať v rámci **katechézy vo farnosti**.⁷ Vyučovanie náboženstva v škole nenahrádza prípravu na sviatosť birmovania. Je potrebné považovať ju za vzdialenú prípravu spolu s odovzdávaním viery v rodine. Samozrejme, vysluhovanie iniciačných sviatostí (krst, birmovanie, prijímanie) diecéznym biskupom viacerým katechumenom z rôznych častí arcidiecézy na jednom mieste (zväčša v katedrále) nie je proti územnému cirkevnému princípu – naopak, podporuje ho; zdôrazňuje totiž územný celok diecézy (por. kán 863 CIC).

DĹŽKA A FREKVENCIA PRÍPRAVY BIRMOVANCOV

Dĺžka bezprostrednej prípravy nech trvá minimálne jeden celý rok, teda najmenej **40 stretnutí** a nech je rozvrhnutá do jednotlivých stretnutí, ktoré sa konajú **raz za týždeň**. Prestávka cez letné prázdniny sa do prípravy nezapočítava.

VEK BIRMOVANCOV

Požadovaný vek na prijatie sviatosti birmovania je vek rozoznávania (kán. 891). Konferencia biskupov Slovenska na svojom 35. plenárnom zasadnutí 25. 10. 2000 stanovila vek pre prijatie birmovania najskôr na **13 rokov**.⁸ Z pastoračných skúseností a analýzy situácie vzhľadom na výchovu vo viere v našej arcidiecéze sa ukazuje, že najvhodnejší vek na prijatie

---

⁶ Jozef Šelंगा

⁷ Všeobecné direktórium pre katechizáciu 257

⁸ KBS už v minulosti prijala úzus z via facti, že na Slovensku sa udeľuje birmovanie od siedmej triedy základnej školy. Biskupi sa opäť dohodli, že nateraz sa vek birmovancov nebude meniť. Zdôraznili, že dôležitá je dobrá pastoračia mládeže vo farnostiach, aby birmovanci videli vzor u svojich starších kamarátov. Vek udeľovania birmovania (od siedmej triedy ZŠ, teda od 13 rokov a vyššie) je potrebné zachovávať na celom Slovensku. 35. plenárne zasadanie KBS na Donovaloch v dňoch 24. – 25. 10. 2000

sviatosti birmovania je **14. - 15. rok.**⁹ Táto skutočnosť ale nesmie byť prekážkou k pobirmovaniu detí skôr alebo neskôr, ak sú pre to vážne dôvody. To sa týka zvlášť tých farností, kde sa vysluhuje sviatosť birmovania každý štvrtý alebo piaty rok.¹⁰

ČLENENIE BIRMOVANCOV

Pripravujúci nech sú rozdelení do **malých formačných skupín** (najviac 10 osôb) pod vedením vopred pripravených a formovaných katechétov a animátorov.¹¹ Vzhľadom na to, že viera - osobný vzťah ku Kristovi sa dá najlepšie odovzdať cez skúsenosť osobného svedectva, birmovnú prípravu je vhodné zasadiť do kontextu učiaceho sa a učeníka s využitím možnosti osobného sprevádzania¹². Počas prípravy je vhodné venovať pozornosť i katechéze rodičov birmovancov a birmovných rodičov počas spoločných stretnutí.

OVEROVANIE ZRELOSTI KANDIDÁTOV SVIATOSTI BIRMOVANIA

Pri overovaní zrelosti kandidáta na sviatosť birmovania je okrem vedomostí (tu sa odporúča osvedčená metóda: otázky a odpovede) vhodné pokúsiť sa overiť úroveň viery a praktický život s Kristom v službe vo farnosti i sviatosťný život. Overovanie je vhodné vykonať formou rozhovoru s kňazom alebo aj vo svojej skupinke (animátor/birmovanci), kedy birmovanec vydáva vlastné svedectvo/skúsenosť praktického života s Kristom v spoločenstve Cirkvi.

PRAKTICKÉ POKYNY

Žiadosti o vyslúženie sviatosti birmovania v jesennom, či jarnom období roku nech vdp. farári i farskí administrátori zasielajú na sekretariát arcibiskupa najneskôr v avizovanej lehote. V žiadosti je potrebné uviesť orientačné požiadavky pre stanovenie termínu birmovky a tiež uviesť celkom nevyhovujúce dátumy kvôli naplánovaným akciám vo farnosti (hody, farské púte, pastoračné podujatia a pod.).

Birmovné mená nech sa vyberajú zo zoznamu mien uvedených v katolíckom kalendári, treba sa vyhnúť akejkoľvek extravagancii či recesii. Birmovanci nech poznajú životopisy svojich patrónov a nech vedia zdôvodniť svoj výber birmovného mena.

Fotografovanie počas sv. omše môže vykonávať iba náležite poučený fotograf, v budúcnosti fotograf s certifikátom Arcibiskupského úradu.

Predstavovanie birmovancov kňazom počas sv. omše nech je jasné a garancia za ich pripravenosť jednoznačne formulovaná. Váhavé a pochybovačné spôsoby verejnej prezentácie birmovancov vrhajú tieň na dôslednosť ich prípravy.

---

⁹ Porov. dotazník

¹⁰ Obežník Bratislavskej arcidiecézy 2/2015

Vo veci najnižšieho prípustného veku kandidátov prijatia sviatosti birmovania beriem pre Bratislavskú arcidiecézu za východiskovú inštrukciu bývalej Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy, že sviatosť birmovania môžu prijať žiaci 7. ročníka základnej školy, pričom je možné, že sa začnú pripravovať už ako žiaci 6. ročníka základnej školy a k prijatiu sviatosti birmovania pristúpia v jesennom termíne, keď budú žiakmi 7. ročníka základnej školy. Vo vyjadrení veku to znamená 13 rokov života.

¹¹ Všeobecné direktorium pre katechizáciu 159

¹² Evangelii gaudium 169-173

Obetné dary nech sú striedme a vyjadrujú ich eucharistické zameranie. Prinášanie najrôznejších komentovaných predmetov presahuje rámec liturgie a môže odvádzať pozornosť od podstaty slávenia.

POZNÁMKA

Biskup vyslúžením sviatosti kresťanskej dospelosti vstupuje do života birmovancov veľmi zásadným spôsobom a zostáva v ich spomienkach. Bolo by vhodné, keby okrem post-birmovnej starostlivosti miestneho kňaza mali birmovanci nejaký signál od biskupa, napr. pozdravný list pri prvom výročí birmovania a podobne. Je tiež na zváženie vytvorenie akéhosi „klubu birmovancov“ pod gesciou diecéznej komisie pre mládež, z ktorej by pre birmovancov vyplývali nejaké duchovné bonusy a nové možnosti.

Birmovancom by bolo potrebné po prijatí sviatosti birmovania ponúknuť priestor na permanentnú formáciu. Vhodným cieľom pre tých, ktorí absolvovali prípravu, sú malé spoločenstvá, nazývané aj živé spoločenstvá, v ktorých pobirmovaní môžu počúvať Božie slovo, usilovať sa o bratskejšie vzťahy a môžu byť činnými v službe a v láske. (porov. Všeobecné direktorium pre katechizáciu 263-264, *Christifideles laici* 26)

Obsah k jednotlivým kruhom grafickej schémy:

1. Formácia animátorov/katechétov vo farnosti – ponuka DKÚ

V diecéznej katecheticknej pastorácii je potrebné dbať na absolútnu prioritu formácii laických katechétov (VDK 234)

„Pod' za mnou“ (Lk 9,59)

„Naučme sa zobúvať si sandále pred svätou zemou druhého človeka. Naučme sa umeniu sprevádzať“ (EG 169)

Základným rozmerom formácie každého laika je „byť, vedieť a vedieť konať“ (VDK 238). Formácia má animátorovi pomôcť predovšetkým dozrievať ako človeku, potom ako veriacemu a apoštolovi. (VDK 238) Katechéta, ktorý katechizuje, sám musí byť katechizovaný.

VÝBER ANIMÁTOROV

Animátor je kľúčová postava pre svoje spoločenstvo. Preto výber animátorov je dôležitý. Aj Ježiš si vyberal. Modlil sa, rozlišoval a vybral (Lk 6, 12-16). Dal im podiel na vízii (Mt 10, 1-8), ozrejmil im záväzky a prijal ich slobodnú odpoveď. Rozhodol sa venovať im svoj čas (Mk 3, 13). Ježiš mal s učeníkmi osobný vzťah a modlil sa za nich (Jn 17, 1-26). Tento Ježišov spôsob je najlepšou inšpiráciou pre každého, kto sa zaoberá výberom animátorov.

Vybrať správneho animátora znamená aj **stanoviť kritériá výberu**.

Animátor nemusí mať špeciálne teologické vzdelanie (Sk 4,13), aj keď absolvovanie základných kurzov potrebných k prehĺbeniu osobného vzťahu s Bohom a k poznaniu Boha by boli určite prínosom. Dôležité je, aby bol overený vo viere, mal cit pre spoluprácu s kňazom, mal ochotu slúžiť, aby na stretnutiach s birmovancami dokázal vytvárať pozitívnu atmosféru, mal túžbu napomáhať procesu približovania sa k Bohu. Výhodou je, ak je animátor súčasťou malého spoločenstva. Táto skutočnosť mu môže priniesť veľa užitočných skúseností.

PREDPOKLADY DOBRÉHO ANIMÁTORA/katechétu:

- **má osobný vzťah s Bohom, ktorému načúva** „Hovor, tvoj sluha počúva!“ (1Sam 3,10)
- **má túžbu rásť, formovať sa** "Čo mám robiť, Pane?" (Sk 22,10)
- **je verný** „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým“ (Mt 25,21)
- **žije sviatostný život, žije v súlade so svojou vierou a s učením Cirkvi, má morálne kvality a prirodzenú ľudskú zrelosť** „Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.“ (Jn 10,10)
- **vie rozlišovať** (cez modlitbu, adoráciu, cez Božie slovo. Rešpektuje názor druhého, názor farára, nie je tvrdohlavý) *No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!*“ (Lk 22, 42)
- **je tímový hráč** – chce a vie spolupracovať
- **nemusí byť vodcovský typ** „Stačí ti moja milosť. Lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti“ (2Kor 12,9)
- **jeho ochota pomáhať je overená vo farnosti**

- **má mať odvahu hľadiet na skutočnosť očami človeka i očami Boha**¹³
„Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je v nebesiach.“ (Mt 16, 17)

-
Animátor dostáva od svojho farára poverenie a poslanie sprevádzať birmovancov v spoločenstve, ktoré je mu zverené.

CIEĽ FORMÁCIE ANIMÁTOROV

„opustili všetko a išli za ním“ (Lk 5, 11)

- mať postoj učeníka misionára
- mať osobný vzťah s Ježišom Kristom
- viesť praktický život viery vo farnosti
- vedieť sprevádzať

Dosiahnutie cieľov predpokladá neustálu osobnú premenu a rast, teda je záležitosťou permanentného dozrievania vo viere. Neznamená to, že „už sme v cieľi“. Je to proces, ktorý začína obrátením a pokračuje celý život.

Učenie misionár

„Zatiahni na hlbinu a spustite siete na lov!“ (Lk 5, 4)

Tento termín spomína sv. otec v dokumente Evangelii Gaudium, kedy hovorí, že základné povolanie „učenie misionár“ vychádza už zo sviatosti krstu. Vďaka nemu **„sa každý člen Božieho ľudu stáva učeníkom misionárom (porov. Mt 28,19). A to v takej miere, v akej sa stretol s láskou Boha v Ježišovi Kristovi. Vždy sme učeníci misionári.“** (EG 120). Učenie je teda ten, kto sa podobá svojmu Učiteľovi, myslí, koná ako On, hovorí a slúži ako On. Preto prvé povolanie učeníka je "byť s Ježišom". Mať postoj učeníka znamená nielen prijať intelektuálne pravdy, ale hlboko zdieľať spôsob myslenia a života: vieru, odovzdanosť do Otcovej lásky, súcitiť s chudobnými, chorými, hriešnymi, istotu o Božom kráľovstve, blahoslavenstvách, perspektívu kríža a vzkriesenia, poslanie túžiť po spáse všetkých, dar Ducha Svätého. Učenie je povolaný stať sa apoštolom (misionárom), tzn. „poslaným“ slúžiť, darovať sa z lásky k bližným. Najviac záleží na tom, aby mal srdce, ktoré si Boh môže použiť. Ak je učenie poverený misiou, je to práve preto, že najprv stál po boku Učiteľa. Jeho život rastie a dozrieva v takej miere, v akej ho dáva k dispozícii životu druhých. Misia je v konečnom dôsledku práve toto.

---

¹³ Pápež František, Ranná homília: Kňaz má hľadiť na svet očami človeka i očami Boha
<https://www.vaticannews.va/sk/papez-frantisek/omsa-svata-marta/2019-01/papez-frantisek-homilia-dom-sv-marty-31-januar-2019.html>

FÁZY FORMÁCIE

Fázy pomáhajú dosahovať ciele a pomáhajú animátorovi osvojiť si kompetencie „*byť, vedieť a vedieť konať*“ (VDK 238)

1. FÁZA: animátor sa formuje **ako učeník misionár**. „*Zatiahni na hlbinu a spustite siete na lov!*“ (Lk 5, 4) Cieľom 1. fázy je **nadobudnúť tento postoj**. Animátor **prehlbuje osobný vzťah s Ježišom Kristom a učí sa žiť praktický život viery vo svojej farnosti**. Hoci je to celoživotný proces, táto formácia, ktorá je sama o sebe školou učeníctva, je zameraná na zvnútornení si postoja, že byť učeník misionár vo farnosti znamená **zdieľať Ježišov spôsob myslenia, konania v prostredí, v ktorom animátor žije**. S ľuďmi, s ktorými udržuje pravidelné vzťahy. Spiritualita učeník misionár vo farnosti spočíva **poznávaní Ježiša, v učení sa ohlasovať ho** (svojím postojom k blíznym, modlitbou, službou, svedectvom vlastného života, vysvetľovaním a schopnosťou obhájiť si vieru) a **v raste vo viere** (účasť na Eucharistii, adorácii, na živote v spoločenstve, na čítaní Božieho slova). Učeník misionár sa vo svojej farnosti stáva prítlačlivým, učí sa citlivo pozývať blízných k Bohu a tak vytvárať a rozširovať rodinu Otcovho domu, ktorou je farnosť. (tu sa formuje schopnosť BYŤ)

Diecézny katechetický úrad ponúka program prehĺbenia základnej kresťanskej identity, ako ju žiť vo farnosti – Kurz UČENÍK MISIONÁR. Kurz pozostáva z 8 stretnutí. Program je v príprave.

2. FÁZA: Pozornosť sa sústreďuje na samotné vovedenie animátorov do prípravy na birmovku a do úloh s tým spojenými: Ako sprevádzať spoločenstvo, ako pracovať v skupinkách, ako pracovať s materiálmi ku katechéze, atď.. Cieľom tejto fázy je **nadobudnúť kompetencie v oblasti sprevádzania, porozumieť a osvojiť si samotný proces prípravy na birmovku, jeho ciele, pedagogiku a úlohy, ktoré má animátor vykonávať**. (tu sa formuje schopnosť VEDIET)

Diecézny katechetický úrad ponúka kurz bezprostrednej prípravy na birmovku pre animátorov – kurz SPREVÁDZAM SPOLOČENSTVO.

3. FÁZA: táto časť formácie je súčasťou samotného procesu prípravy na birmovku. Cieľom je **prakticky nadobudnúť kompetenciu zručnosti sprevádzania birmovancov a komunikovania jednotlivých tém prípravy**.

V diecézne smernice prípravy na birmovku sa ponúkajú **model kňaz – animátor - birmovanci**, kde katechézu vedie kňaz pre birmovancov a animátorov súčasne a potom animátori prehľbia danú tému v malých skupinách.

Podľa okolností je možné využiť **model kňaz - animátor a animátor – birmovanci**. Ak by bol tento model užitočnejší. Formácia prebieha tak, že animátori vopred s kňazom absolvujú každú z vybraných katechéz pre birmovancov. Samotné prebratie témy pomáha animátorom rásť vo viere a prípadné nejasnosti si vopred prediskutovať. Animátor získava skúsenosť so sprevádzaním v skupinke, pretože sám je sprevádzaný.

„Sedemdesiati dvaja sa vrátili natešení a hovorili“ (Lk 10, 17) „Tu si povedali: Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma? A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedali: Pán naozaj vstal zmŕtvych a zjavil sa Šimonovi. Aj oni porozprávali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba.“ (Lk 24, 32-35)

Odporúča sa, aby súčasťou každého stretnutia kňaza s animátormi bolo aj **overovanie** (dávanie spätnej väzby) **priebehu stretnutí animátorov s birmovancami**. **Vykázateľnosťou sa overujú zisky, skúsenosť a vedomosti**, ktoré nadobudol birmovanec, v súlade s cieľom stretnutia (stretnutie s JK a rast viery). **Napomáha pomenovať to, čo na stretnutí ide aj čo**

nejde a vylepšovať účinnosť a kvalitu procesov rastu v samotnej príprave aj vo formácii. Kňaz sa o.i. dozvie aj o priebehu stretnutia, o dochádzke birmovancov atď.

Téma vykázateľnosti (overovania) je súčasťou 5. lekcie kurzu SPREVÁDZAM SPOLOČENSTVO.

Na vyhodnocovanie stretnutí s birmovancami môže poslúžiť **formulár**, ktorý animátor vyplní po každom stretnutí a pošle kňazovi. Alebo vyhodnocovanie prebehne pomocou spoločného zdieľania sa na stretnutí animátorov. Spoločne s kňazom vyhodnocujú to, čo na stretnutí s birmovancami pozorovali, počúvaním zachytili, ako sa im darilo s kladením otázok a aké boli odpovede birmovancov. Čo ich najviac na téme zaujalo. Čo sú tie semená Slova (Božie dotyky), ktoré animátori u birmovancov zachytili počas stretnutia? Aké skutočnosti si birmovanci uvedomili? Zmenil sa ich pohľad na prebratú tému? Preukázali konkrétny postoj zodpovednosti? Čo ich samých ako animátorov zaujalo na téme stretnutia? Čo konkrétne zaujalo birmovancov?

Návrh formulára o priebehu stretnutia s birmovancami nájdete v časti s názvom Príloha.

PROFIL FORMOVANÉHO ANIMÁTORA

- **je verný** - v zásadných rozhodnutiach, aj v obyčajných malých veciach.
- **prijal Ježiša za Pána svojho života, má s Ním osobný vzťah, je podriadený Jeho autorite a autorite Cirkvi**
- **rád sa modlí a zúčastňuje adorácie Eucharistického Krista**
- **žije sviatosťný život**
- **má ustálený duchovný život, verí Božiemu slovu**
- **pozná svoje kompetencie v oblasti sprevádzania birmovancov**
- **evanjelizuje ľudí, s ktorými udržiava pravidelné vzťahy tak, že spôsob jeho života je prít'azlivý. Čo hlása aj žije.**
- **je v permanentnej formácii**, vo formácii osobnej aj prostredníctvom spoločenstva, ktorého je súčasťou. Kto sprevádza, sám musí byť sprevádzaný.
- **slúži svojmu okoliu a farnosti**
- **zdieľa kňazovu víziu s birmovancami.** Vízia ľudí priťahuje. Má veľkú moc. Ľudia nasledujú toho, kto vie, kam ide.
- **spolupracuje s kňazom v duchu podriadenosti** – je to recipročný postoj. Nie iba učeník (animátor) má byť podriadený učiteľovi. Človek, ktorý je vo formácii nikdy nebude presvedčený o láske a priateľstve, pokiaľ mu neukážeme, že sa tiež podriaďujeme jeho potrebám a problémom „v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho.“ (Fil 2,3) Podriadenosť je pokora, vyjadruje sa v láske a službe. Ak formujeme služobníkov, sami musíme byť v prvom rade služobníkmi. (Jn 13,1-16)
- **komunikuje s kňazom** – vykazuje svoju činnosť o živote v spoločenstve s birmovancami. Je potrebné, aby mal kňaz spätnú väzbu o tom, ako žijú jednotlivé birmovanecké spoločenstvá. Tak si robí celkový obraz o birmovancoch, o úspešnosti celej prípravy, rieši prípadné problémy a predchádza im.

V diecéznej katechetickej pastorácii je potrebné dbať na absolútnu prioritu formácii laických katechéto (VDK 234)

Diecézny katechetický úrad ponúka dva typy formácie animátorov:

Kurz **Učeník misionár** – workshopy prehĺbenia základnej kresťanskej identity, ako ju žiť vo farnosti

lekcia – Oikos
lekcia - Modlitba a Duch Svätý
lekcia – Služba
lekcia – Svedectvo
lekcia – Vysvetľovanie
lekcia – Pozvanie
lekcia - Život v malom spoločenstve
lekcia - Miesto vo farnosti

Kurz Sprevádzam spoločenstvo - workshopy základných komunikačných zručností sprevádzania spoločenstva

Kurz Sprevádzam spoločenstvo, témy stretnutí:

lekcia – Predstavenie projektu prípravy na birmovku
lekcia – Vstupný prahový rozhovor – ako ho viesť
lekcia – Práca v skupinkách
lekcia – Kerygmatický prístup ohlasovania evanjelia
lekcia – Tvorba otázok
lekcia – Vykázateľnosť, overovanie
lekcia – Prekonávanie prekážok
lekcia – Ako pracovať s metodickými listami

Každé stretnutie trvá cca 3 hod. Podľa potrieb sa však dajú viaceré lekcie spojiť do jedného stretnutia. Súčasťou každej lekcie je krátka prezentácia, práca v triádach a pracovný materiál. Stretnutia sa plánujú konať v sobotu dopoludnia.

2. Vstupný prahový rozhovor s birmovancami

- je jednoduchý rozhovor, ktorý vedie kňaz/animátor jednotlivo s každým birmovancom osobne alebo v skupinke birmovancov tak, že dáva konkrétne otázky, ktorými sa pokúša zistiť úroveň viery birmovanca, hoci sa môže zdať, že je to ťažko zmerateľná skutočnosť. Samotné polozenie správnych otázok počas prahového rozhovoru totiž upriamuje pozornosť na prežívanie vzťahu k Bohu.
- je to nástroj evanjelizácie, podpory, prijatia, otvorenosti a úctivého počúvania druhého a potlačania svojho želania podeliť sa o svoj vlastný príbeh s Bohom
- pri prahovom rozhovore nevnímame len fakty, ale aj emócie a úmysly, ktoré sú v pozadí rozprávania
- nie je o vzájomnom sa delení o skúsenostiach vo viere
- nie je o morálnom posudzovaní druhého
- tento rozhovor robíme ako vstupný **na začiatku prípravy** na birmovku a odporúča sa robiť si z neho záznam ku konkrétnemu menu birmovanca. Je vhodné spraviť tento rozhovor s tými istými otázkami **aj na koniec prípravy** na birmovku. Oba tak môžu slúžiť ako merateľný výstup úspešnosti samotnej prípravy na birmovku. Pri oboch rozhovoroch dávame birmovancovi tie isté otázky a vzájomným porovnaním odpovedí sledujeme, či príprava dosiahla svoj cieľ - osobná skúsenosť s Bohom, príľnutie k viere a jej prežívanie v každodennom živote a ochota svedčiť príkladom i slovom o Bohu. Niekedy sa birmovanci ťažko vyjadrujú o Bohu, pretože majú minimálne osvojený náboženský slovník. Preto na lepšie uchopenie základných otázok prahového rozhovoru doporučujeme didaktickú pomôcku Obrazy v živote, život v obrazoch.

CIEĽ VSTUPNÉHO PRAHOVÉHO ROZHOVORU

- zistiť úroveň viery birmovanca a jej prežívanie v každodennom živote
- schopnosť svedčiť
- stretnúť sa s Bohom

OTÁZKY PRAHOVÉHO ROZHOVORU

„Aký bol tvoj vzťah k Bohu doteraz? Kto je pre teba Boh? Čo by si sa spýtal Boha, keby si mu mohol položiť otázku?“¹⁴

Ak by mal birmovanec ťažkosť s odpoveďou, animátor mu môže pomôcť pomocnými otázkami: napr. odpoveď: nepoznám Boha. Otázka: Asi si o Bohu už počul. Aký je ten Boh, o ktorom si počul? Odpoveď: Nemám s Bohom vzťah. Otázka: Aký je Boh s ktorým nemáš vzťah?

Viac o vstupnom prahovom rozhovore (časový rámeček, čo všetko ním sledujeme, ako formulovať otázky ...) spolu aj s interaktívnymi cvičeniami ponúkame ako workshop v rámci formácie animátorov – Kurz Sprevádzam spoločenstvo.

---

¹⁴ S. A. Weddelová, Pane, čo mám robiť?, Dobrá Kniha, 2019

3. Príprava birmovancov

CIEĽ PRÍPRAVY

- pomôcť birmovancom rásť vo viere
- spoznať Boha a nadobudnúť s ním osobnú skúsenosť
- spoznať seba samého a svoje poslanie
- žiť svoju vieru v každodennom živote a vydávať svedectvo o Bohu
- sláviť Kristovo tajomstvo a kontemplovať ho

KONCEPT PRÍPRAVY

Pre naplnenie týchto cieľov sú ponúknuté témy spracované v metodických listoch. Tvoria sedem tematických celkov.

Cieľom prvého tematického celku je umožniť birmovancom **spoznať „Kto som“ a „Aké je moje poslanie“**. Taktiež pomôcť kňazovi/animátorovi spoznať birmovancov, stav ich ľudskej zrelosti a viery, zistiť východiská, na ktorých môže byť postavená príprava.

Cez témy ďalších tematických celkov umožniť birmovancom, aby spoznali, **ako im viera pomáha rozvíjať a napĺňať ich poslanie**: „...aby sme Boha poznali, jeho milovali, jemu slúžili a tak prežívali s Bohom večné šťastie v nebi“.

Materiály k príprave na birmovku ponúkajú 62 tém, z ktorých treba vyskladať prípravu pozostávajúcu minimálne zo štyridsiatich stretnutí, ako je to dané v smerniciach pre katechetickú prípravu k sviatosti birmovania v Bratislavskej arcidiecéze.

Možnosť výberu tém ponúka viacero alternatív prípravy. Pri výbere tém je potrebné zohľadniť konkrétne možnosti jednotlivých farností, stav viery birmovancov a ich skutočné potreby. Predovšetkým je dôležité venovať sa témam vierouky, mravouky, sviatostiam a modlitbe. Ostatné témy je možné použiť do takej miery, do akej napomáhajú hlbšiemu pochopeniu kresťanskej nauky a života.

OBSAHOVÁ NÁPLŇ A ŠTRUKTÚRA METODICKÝCH LISTOV

Názov prípravy **„Môže byť z Nazareta niečo dobré? POĎ A UVIDÍŠ.“** (Jn 1,46) je obrazom častého vnútorného postoja teenagerov, ktorí hľadajú životné pravdy, hodnoty, hľadajú ukotvenie sa v nachádzaní svojej pravej identity. Aj Natanael, napriek tomu, že mal poznanie, mal vedomosti, potreboval niečo viac. Bol otvorený hľadať. Možno práve vďaka provokačnej otázke - **Môže byť z Nazareta niečo dobré?**, ktorú dal apoštolovi Filipovi a otvorenosti – **POĎ A UVIDÍŠ** – sa osobne stretol s Ježišom Kristom. Aj v teenageroch môžeme pozitívne využiť ich často provokačné otázky, za ktorými sa môže skrývať otvorenosť a cez pozvanie animátorov – **POĎ A UVIDÍŠ** – umožniť im zážitok osobného stretnutia s Ježišom.

Všetkých 62 tém je rozdelených do 7 modulov:

1. **POĎ, BUĎ KÝM SI** - kresťanská antropológia, identita
2. **POĎ, SPOZNAJ MA** – vierouka
3. **POĎ, PREŽÍVAJ TY SO MNOU** - sviatosti
4. **POĎ, NASLEDUJ MA** - mravouka

5. **POĎ, ROZPRÁVAJ SO MNOU** - modlitba
6. **POĎ, ŽI A DÁVAJ ĎALEJ** – bezprostredná príprava, som učeník misionár
7. **POĎ, ŽI A DÁVAJ ĎALEJ** – ostatné, som učeník misionár

Obsah prípravy a rozdelenie tém je v súlade s tradičným členením podľa štyroch pilierov, na ktorých spočíva odovzdávanie viery: vyznanie viery, sviatosti, Desatoro a modlitba Otčenáš. Tieto štyri piliere sú spracované v štyroch tematických celkoch – Vierouka, Sviatosti, Mravouka a Modlitba. Pridaný je úvodný tematický celok - základné východiská, kresťanská identita, antropológia, ktorý obsahuje ponuku tém na úvod prípravy. Záverečný tematický celok je bezprostrednou prípravou, obsahuje témy k blízkej príprave na sviatosť birmovania, upriamuje pozornosť na základné poslanie každého kresťana – učeník misionár. Birmovanec je pozvaný žiť pravdy viery, ktoré si počas prípravy osvojil a stávať sa svedkom, teda vydávať svedectvo o svojom živote s Kristom. Napokon posledné časť ostatné, v ktorej sa nachádzajú témy využiteľné v jednotlivých liturgických obdobiach.

Metodické listy nie sú vypracované katechézy! Všetky metodické listy sú koncipované **evanjelizačne**.

Štruktúru metodických listov tvoria: citáty zo Svätého písma, prípadne iných zdrojov, podnety na prehĺbenie témy najmä pre kňazov; podnety na diskusiu v skupinkách; modlitba a aplikácia do života. Na záver sú pridané východiskové aj doplnkové materiály, ktoré súvisia s danou témou.

Nie je potrebné venovať sa všetkému, čo je uvedené v podnetoch k téme a k diskusii v skupinke. Odporúča sa vybrať tie, ktoré sú vhodné.

Pre prácu v skupine sa ponúka **metóda animovaného rozhovoru formou kladenia otázok**. Ak sa táto metóda nedá uplatniť, je možné použiť inú, ktorá naplní daný cieľ.

O tom aké otázky sú vhodné pre plodnú prácu v skupinkách, ako viesť rozhovor, sa môžete dozvedieť aj naučiť v rámci kurzu Sprevádzam spoločenstvo birmovancov.

PRÁCA V SKUPINÁCH

- Nemusíme nutne presvedčiť, dôležité je priviesť k uvažovaniu.
- Práca v skupine má vyústiť do konkrétnej aplikácie do života.
- Odporúča sa stretnutie začať reflexiou nad aplikáciou do života predošlej témy.
- Je potrebné dohodnúť si pravidlá fungovania skupiny.
- Užitočné sa javí rozdelenie birmovancov do skupiniek podľa zrelosti.

O tom ako viesť rozhovor v skupinke sa môžete dozvedieť aj naučiť v rámci kurzu Sprevádzam spoločenstvo birmovancov.

OSTATNÉ ODPORÚČANIA

Taktiež sa odporúča modliť **Deviatnik k Duchu Svätému** bezprostredne pred prijatím sviatosti birmovania.

Prípravu na prijatie sviatosti birmovania je vhodné obohatiť **celodennou alebo víkendovou duchovnou obnovou**, organizovaním večerov chvál, letných táborov, spoločných púťí ...

Je potrebné v prirebehu prípravy dať birmovancom účasť na živote farnosti a vytvoriť možnosť zapojenia sa do rôznych typov služieb vo farnosti, podľa toho, kto má aký dar, charizmu. Služby môžu byť jednorazové alebo nepretržité (projekt Dobrá novina; zbierka trvanlivých potravín pre sociálne znevýhodnené skupiny; pomoc pri organizovaní výletov pre deti; upratovanie kostola a okolia; služba modlitby sv. ruženca pred sv. omšou; služba počas eucharistickej adorácie a iné).¹⁵

Inšpirácie na praktický život vo farnosti ponúkame v prílohovej časti tohto manuálu.

Do prípravy je žiadúce zahrnúť aj iné vhodné dynamiky, ktoré pomôžu birmovancovi nadobudnúť schopnosť obhájiť sa pred každým, kto ho vyzve zdôvodniť nádej, ktorá je v ňom (porov. 1 Pt 3, 14 – 15) Napr. Kurz Filip, Alfa-kurz, Objav Krista, Nasleduj Krista, Odovzdaj Krista a iné ...

Veľmi sa odporúča, aby mal kňaz počas birmovnej prípravy aspoň jeden osobný rozhovor s každým birmovancom (minimálne vstupný a záverečný rozhovor).

V príprave sa odporúča model, v ktorom katechézu vedie kňaz pre birmovancov a animátorov súčasne a potom animátori prehľbia danú tému v malých skupinkách.

Môže sa použiť aj model, kedy kňaz vedie katechézu pre animátorov a animátori odkomunikujú katechézu birmovancom v skupinkách. Pritom je potrebné dbať na to, aby kontakt medzi kňazom a birmovancami zostal aktívny, napríklad formou spoločných stretnutí, návštevou kňaza v jednotlivých skupinkách...

Veľmi sa odporúča, aby sa kňaz s animátormi pravidelne stretával, sprevádzal ich a aby spoločne vyhodnocovali, ako sa darí naplňovať ciele prípravy.

Viac o formácii animátorov, o vyhodnocovaní jednotlivých stretnutí s birmovancami je v kapitole č.1. Formácia animátorov.

KERYGMATICKÝ PRÍSTUP KU KATECHÉZAM A K BOŽIEMU SLOVU

Kerygmatickosť katechézy sa zakladá na ohlasovaní radostnej zvesti, že Boh sa prihovára človekovi ako prvý pretože ho miluje. V odpovedi človeka na toto Božie volanie nachádzame antropologický rozmer katechézy. Ohlasovanie kerygmy naplňa autentickú životnú potrebu človeka byť Bohom milovaný. Kerygma je trojičná a hovorí o tom, aký je Boh.

Kerygmatický prístup v katechéze znamená hľadiť na biblický text optikou ako Boh miluje človeka s úžasom nad tým, ako sa Jeho láska prejavuje v konkrétnych skutkoch.

Božím dotykom získavame skúsenosť viery, ktorá je odpoveďou na hlboký „hlad“ ľudského srdca. Je to vo svojej podstate skúsenosť lásky a pre ľudskú bytosť je láska nevyhnutná pre život. Človeku nestačí len jednoducho žiť, potrebuje žiť ako niekto, kto je milovaný a kto miluje. Táto skúsenosť sa živí a prehlbuje v spoločenstve ...¹⁶

Odpoveď človeka na Božiu lásku je zamilovanosťou, ktorá je tak prirodzená, že môžeme tu hovoriť o vzájomnej výmene daru – Boh sa daruje človeku a človek sa daruje Bohu.

¹⁵ Smernice pre katechetickú prípravu na sviatosť birmovania <https://dku.abuba.sk/katech-birm-smernice>

¹⁶ Náboženský potenciál dieťaťa 6-9, str 18

Potrebnou výživou pre morálny život je teda vždy zamilovanosť. „Základom morálneho života je a vždy bude zamilovanie“.¹⁷

Sv. Otec František hovorí, aby každá katechéza obsahovala v sebe prvky „prvého ohlásenia, kerygmy“. Ak hovoríme, že ohlásenie kerygmy je „prvé“, neznamená to, že stojí na začiatku a potom sa naň zabudne, alebo že je možné ho nahradiť inými obsahmi, ktoré si myslíme, že sú dôležité. Prvé ohlasovanie je prvým v kvalitatívnom zmysle, pretože je hlavným, teda tým, ktoré treba vždy znovu a znovu ohlasovať.“¹⁸

Viac o kerygmatickom prístupe spolu aj s interaktívnymi cvičeniami ponúkame v rámci formácie animátorov – kurz Sprevádzam spoločenstvo.

PEDAGOGIKA INICIÁCIE

iniciácia = „byť uvádzaný do“. Kresťan je uvádzaný samotným Bohom, ktorý nám dáva podiel na svojom živote.¹⁹

Pedagogika vychádzajúca z iniciácie je cestou, ktorá sa snaží vytvoriť ľuďom čo najpriaznivejšie podmienky pre uvádzanie (stretnutia s) Bohom, ktorý ako prvý k nim prehovára. Sám pozýva a vovádza do oblasti, ktoré chce dať poznať. „**Animátor sa totiž pripravuje na to, aby uľahčoval iným rast skúsenosti viery**, ktorej nie je správcom. Boh je ten, čo ju vkladá do srdca človeka. Skúsenosť viery každého človeka bola Bohom vložená do srdca mužov a žien. Sú to „semená Slova“, ktoré sadi sám Boh. Úlohou kňaza aj animátora je tieto „semená Slova s úctou odhaľovať“²⁰, živiť ich, pomáhať im rásť. Pedagogika iniciácie pozerá na človeka s túžbou napomôcť mu k duchovnej otvorenosti, ku ktorej uschopňuje sám Boh.²¹

Momenty osobných stretnutí sa s Bohom môžeme podporiť správnymi otázkami počas spoločného zdieľania sa v skupinkách. Otázky k spoločnému zdieľaniu v skupine sú aspoň také dôležité, ba dokonca možno i dôležitejšie ako odpovede. Preto povzbudzujeme k obozretnosti pri ich formulovaní. Ak dávame nesprávne postavené otázky, dostaneme nesprávne odpovede. Otázky by mali byť otvorené, nevyžadujúce si len jednoslovnú odpoveď (áno/nie). Mali by sme sa vystríhať kladeniu otázok so sarkastickým, cynickým, vyčítavým či vopred odmietavým podtónom. Nemali by sme sa pýtať tak, ako keby samotná otázka bola odpoveďou. Mali by sme klásť otázky s veľkou dôverou a zároveň v pokornom očakávaní.

Viac o pedagogike iniciácie, o tom, ako klásť otázky, o umení počúvať a pozorovať spolu s interaktívnymi cvičeniami ponúkame v rámci formácie animátorov – kurz Sprevádzam spoločenstvo.

Je možné, že skupinka birmovancov bude málo aktívna a podnety na zdieľanie bude ťažké rozvíjať v diskusií. V takom prípade odporúčame danú tému len odprednášať alebo hľadať iný vhodný didaktický prístup. Každý prostriedok, ktorý napomáha k napĺňaniu cieľa birmovnej prípravy, je použiteľný.

Prax hovorí, že „život“ málo aktívnej skupinky „rozprúdi“ **úvodná hra** na začiatku stretnutia. *Typy na úvodné hry ponúkame v prílohovej časti.*

¹⁷ Mgr. K. Brezová, prednáška: Katechézy dobrého Pastiera

¹⁸ Porov. EG 163

¹⁹ Dokument Francúzskej biskupskej konferencie, O směřování katecheze v dnešní době, str. 60, KNA, 2008

²⁰ Weddelová, Pane, čo mám robiť, str 173, cituje RM28 a EN53)

²¹ Porov. Dokument Francúzskej biskupskej konferencie, O směřování katecheze v dnešní době, str. 60, KNA, 2008

ÚLOHA ANIMÁTORA NA STRETNUTÍ S BIRMOVANCIAMI

Úlohou animátorov je sprevádzať birmovancov, nie ich viesť. Vytvoriť príjemnú, bezpečnú atmosféru, v ktorej sa budú birmovanci cítiť dobre. **SPREVÁDZAŤ ZNAMENÁ pozorovať, načúvať, klásť otázky a overovať.** Animátor neponúka hotové riešenia. Skôr vhodnými otázkami navádza birmovancov, aby sami hľadali odpovede a vlastné riešenia. Jeho úlohou nie je len odovzdať vedomosti, ale vytvoriť priestor pre svetlo Ducha Svätého, ktoré pomôže mladým ľuďom získať osobnú skúsenosť s Božou láskou a živým Ježišom Kristom. Vedomosti, ktoré kňaz odovzdal birmovancom na spoločnom stretnutí pomáha animátor uživoťniť do osobnej skúsenosti s Ježišom. Úlohou animátora nie je byť len učiteľom, ale v prvom rade svedkom. (EN 41) “Umenie sprevádzať spočíva v zdravom rytme blízkosti, pohľade plným úcty a súcitu, ktorý zároveň lieči, oslobodzuje a povzbudzuje do dozrievania v kresťanskom živote, je plný Ježišovej blízkosti, ktorá učí zobúvať si sandále pred svätou zemou druhého človeka. (EG 169)

- **Pozorovať** - “Keď Ježiš zbadal, ako si pozvaní vyberali popredné miesta, povedal im toto podobenstvo:” (Lk 14,7)
- Animátor je v skupinke kľúčovou osobou. Jeho úlohou je sledovať aká atmosféra je na začiatku aj počas celého stretnutia. Zapálené srdce animátora dokáže zapáliť ostatných členov spoločenstva. Do skupinky vkladá svoje kvality – talenty, charizmy, modlitbu a tiež kňazovu víziu, na ktorej má sám podiel. Keďže sám je služobníkom, vytvára atmosféru prijatia, vzájomnej blízkosti, porozumenia a láskavosti. Pomáha každému zapojiť sa do spoločného zdieľania.
- **Klásť otázky** – „Čo chceš, aby som pre teba urobil?“ (Mk 10,51) „O čom sa to zhovárate? (Lk 24,17) “Ako sa to stane?” (Lk 1,34)
- Vzdelávanie v akejkoľvek oblasti je najúčinnšie prostredníctvom kladenia otázok. Úspešný animátor nevnučuje birmovancom svoje presvedčenie. Otázky, ktoré kladie, sú aspoň minimálne také dôležité ako odpovede. Ak dáva zle postavené otázky, vždy dostane nesprávne odpovede. Otázky musia byť postavené tak, aby neiritovali, ale aby sa človek cítil bezpečne. Na rozvíjanie myšlienok je vhodné dávať otvorené otázky (tie, na ktoré existuje viacslovná odpoveď. Nie len áno/nie.) Otázky stimulujú vnútorný rast človeka. Kladením otázok dávame najavo, že nás ten druhý zaujíma. Správnym kladením otázok sledujeme, kde sa birmovanca dotýka Boh.
- **Načúvať** – „Každý človek má byť rýchly, keď treba počúvať, ale pomalý do reči“ (Jak 1,19)
- Úlohou počúvajúceho je uľahčiť hovoriacemu proces rozhodovania. Nie tým, že mu vnútíme svoj názor, ale počúvaním mu pomôžeme zorientovať sa v jeho vlastných myšlienkach. Väčšina ľudí je schopných dospieť k riešeniu, možno niektorým to ide ťažšie. Aktívne počúvanie má slúžiť ako pomôcka, aby hovoriaci nahlas vyslovil veci, ktoré musí počuť z vlastných úst. Takto získané informácie môžu mať nevyčísliteľnú hodnotu. Aktívne počúvajúci sa snaží vcítiť do situácie hovoriaceho empatiou. Pri aktívnom počúvaní počúvajúci sleduje nielen verbálnu časť komunikácie (7% z celkovej komunikácie), ale aj neverbálnu časť (tvorí zvyšných 93%. Patrí tu spôsob reči, signály, postoje, gestá, mimika).

Na obohatenie a rozšírenie si vedomostí v oblasti umenia počúvať odporúčame knihu J. Křivohlavý: Povídej, naslouchám. Karmelitánske nakladateľství

- **Overovať úspešnosť** - dávať spätnú väzbu – „Apoštoli sa zišli k Ježišovi a porozprávali mu všetko, čo robili a učili.“ (Mk 6, 30)
- Vykázateľnosťou, vyhodnocovaním sa overujú zisky – je to spätná väzba, ktorá napomáha pomenovať to, čo na stretnutí ide aj čo nejde a vylepšovať účinnosť a kvalitu

procesov rastu v samotnej príprave na birmovku. Overovanie počas stretnutia s birmovancami sa myslí na dvoch úrovniach: vykázateľnosť z priebehu samotného stretnutia - porozumenie a komunikácia témy zdieľaním sa, miera zapájania sa birmovancov. Pričom animátor sleduje ciele birmovnej prípravy. Na stretnutí si animátor u birmovancov overuje aj uskutočnenie „aplikácie do života“ z predošlého stretnutia.

- Vykázateľnosť robí animátor spôsobom, ktorý si zvolí sám kňaz. Je to možné prostredníctvom vyplnenia formulára, cez osobný rozhovor s kňazom alebo cez spoločné zdieľanie sa kňaza na stretnutí s animátormi.

Návrh tlačiva o priebehu stretnutia s birmovancami nájdete v časti s názvom Príloha.

Viac o úlohách animátora, o tom, ako klásť otázky, o umení počúvať a pozorovať spolu s interaktívnymi cvičeniami ponúkame v rámci formácie animátorov – kurz Sprevádzam spoločenstvo.

4. Príprava rodičov birmovancov

Počas prípravy birmovancov je užitočné venovať pozornosť aj ich rodičom v miere, v akej je to možné. Skutočnosť je taká, že vzhľadom na vek birmovancov a s ním spojené komunikačné ťažkosti s rodičmi, je len ťažko možné a neefektívne zvoliť si cestu rodinnej katechézy. Vhodnou formou však môžu byť občasné stretnutia, kde sa rodičom komunikuje obsah prípravy tém, ktoré sú určené birmovancom alebo sa rodičom môžu ponúknuť ciele katechézy z oblasti vierouky, mravouky, sviatostí a modlitby.

Jednou zo skúseností ako zapojiť do prípravy rodičov je aj využitie emailovej formy komunikácie. Rodičom birmovancov sa posielajú katechézy, ktoré birmovanci preberali.

Evanjelizačný prístup je základným prístupom nielen pre birmovancov, ale aj pre túto cieľovú skupinu. Preto je potrebné dbať na pozitívnu atmosféru a ľudský prístup.

5. Birmovka

Požadovaný vek na prijatie sviatosti birmovania je vek rozoznávania (kán. 891). Konferencia biskupov Slovenska na svojom 35. plenárnom zasadnutí 25. 10. 2000 stanovila vek pre prijatie birmovania najskôr na 13 rokov.[8] Z pastoračných skúseností a analýzy situácie vzhľadom na výchovu vo viere v našej arcidiecéze sa ukazuje, že najvhodnejší vek na prijatie sviatosti birmovania je 14. - 15. rok.[9] Táto skutočnosť ale nesmie byť prekážkou k pobirmovaniu detí skôr alebo neskôr, ak sú pre to vážne dôvody. To sa týka zvlášť tých farností, kde sa vysluhuje sviatosť birmovania každý štvrtý alebo piaty rok.[10]

Žiadosti o vyslúženie sviatosti birmovania v jesennom, či jarnom období roku nech vdp. farári i farskí administrátori zasielajú na sekretariát arcibiskupa najneskôr v avizovanej lehote. V žiadosti je potrebné uviesť orientačné požiadavky pre stanovenie termínu birmovky a tiež uviesť celkom nevyhovujúce dátumy kvôli naplánovaným akciám vo farnosti (hody, farské púte, pastoračné podujatia a pod.).

Birmovné mená nech sa vyberajú zo zoznamu mien uvedených v katolíckom kalendári, treba sa vyhnúť akejkolvek extravagancii či recesii. Birmovanci nech poznajú životopisy svojich patrónov a nech vedia zdôvodniť svoj výber birmovného mena.

Fotografovanie počas sv. omše môže vykonávať iba náležite poučený fotograf, v budúcnosti fotograf s certifikátom Arcibiskupského úradu.

Predstavovanie birmovancov kňazom počas sv. omše nech je jasné a garancia za ich pripravenosť jednoznačne formulovaná. Váhavé a pochybovačné spôsoby verejnej prezentácie birmovancov vrhajú tieň na dôslednosť ich prípravy.

Obetné dary nech sú striedme a vyjadrujú ich eucharistické zameranie. Prinášanie najrôznejších komentovaných predmetov presahuje rámec liturgie a môže odvádzať pozornosť od podstaty slávenia.

<https://dku.abuba.sk/katech-birm-smernice>

6. Závěrečný rozhovor - overovanie zrelosti kandidátov sviatosti birmovania

Tak, ako na začiatku prípravy na birmovku pomohol vstupný prahový rozhovor spoznať úroveň viery birmovanca, aj záverečný rozhovor formou rozhovoru s kňazom alebo aj v skupinke (animátor/birmovanci) **môže napomôcť zistiť, či príprava dosiahla svoj cieľ.**

CIEĽ ZÁVEREČNÉHO ROZHOVORU

- pokúsiť sa zachytiť úroveň viery birmovanca, jeho osobnú skúsenosť s Bohom,
- zistiť úroveň jeho vedomostí (tu sa odporúča osvedčená metóda: otázky a odpovede),
- zistiť, či birmovanec vie vydať svedectvo o Bohu
- ponúknuť birmovancovi možnosť ďalších príležitostí rastu vo viere (ponúknuť mu informačný materiál s ponukou konkrétnych služieb vo farnosti s kontaktami)

Pri záverečnom rozhovore, konkrétne pri pokuse zachytiť úroveň viery kandidáta, kňaz/animátor kladie tie isté otázky ako pri vstupnom prahovom rozhovore: „**Aký je tvoj vzťah k Bohu teraz? Kto je pre teba Boh? Čo by si sa spýtal Boha, keby si mu mohol položiť otázku?**“ a robí si z neho zápisky. Vzájomné porovnanie oboch záznamov (záznamu zo vstupného aj zo záverečného rozhovoru) mu môže pomôcť spraviť analýzu úrovni viery a schopnosť vydať svedectvo o svojej skúsenosti s Bohom. Hoci sa môže zdať, že úroveň viery je len veľmi ťažko zmerateľná skutočnosť a tento spôsob „merania“ je nedostatočný, predsa len v spolupráci s Duchom Svätým môže celkovo napomôcť spraviť si prehľad, či je príprava na birmovku dostatočne efektívna alebo je vhodné hľadať nové spôsoby a prístupy.

Pri záverečnom rozhovore **odporúčame použiť didaktickú hru Obrazy v živote**, život v obrazoch.

Objednať si ju môžete na

7. A čo ďalej? – ponuka po birmovke

Súčasťou prípravy na birmovku, prijatia sviatosti birmovania je aj **mystagogický čas**, v ktorom sa birmovanec po prijatí sviatosti učí žiť praktický život vo viere vo svojej farnosti.

Birmovancom po prijatí sviatosti birmovania je vhodné ponúknuť priestor **na permanentnú formáciu**. Vhodným miestom sú **malé spoločenstvá**, nazývané aj živé spoločenstvá, v ktorých pobirmovaní môžu počúvať Božie slovo, žiť vzájomné vzťahy a môžu byť činnými v službe a v láske. (porov. Všeobecné direktorium pre katechizáciu 263-264, Christifideles laici 26) Je praktické, keď birmovanec dostane do „ruky“ informačný leták s konkrétnymi ponukami a kontaktnými údajmi, kde sa v prípade záujmu môže kontaktovať.

Pre inšpiráciu v prílohovej časti ponúkame typy na službu, ktoré môžu napomôcť birmovancovi zaradiť sa do praktického života vo farnosti.

Biskup vyslúžením sviatosti kresťanskej dospelosti vstupuje do života birmovancov veľmi zásadným spôsobom a zostáva v ich spomienkach. Bolo by vhodné, keby okrem post-birmovnej starostlivosti miestneho kňaza mali birmovanci nejaký signál od biskupa, napr. pozdravný list pri prvom výročí birmovania a podobne. Je tiež na zváženie vytvorenie akéhosi „klubu birmovancov“ pod gesciou diecéznej komisie pre mládež, z ktorej by pre birmovancov vyplývali nejaké duchovné bonusy a nové možnosti. (Smernice na birmovku <https://dku.abuba.sk/katech-birm-smernice>)

8. Podporné a užitočné informácie k príprave na birmovku

KOHO MÁME PRED SEBOU? - NÁBOŽENSKÉ A PSYCHOSOCIÁLNE ASPEKTY ŽIVOTA BIRMOVANCOV CHARAKTERISTICKÉ PRE VEK 12-19 R.

Náboženské:

8. roč./13 – 14 r.

Od 12 rokov si deti menej spájajú Boha s ľudskými vlastnosťami a vedia si predstaviť aj Boha, ktorý je Duch. V tomto veku sa už objavujú prvé pochybnosti vo viere, ktoré naznačujú prechod od náboženstva tradície k osobnému náboženstvu. Boh je však viac koncept ako milovaná osoba. Podľa výskumu COSPES (ide o výskum náboženského prežívania u 5200 preadolescentov z rôznych oblastí Talianska vo veku 10-14 rokov) dominantné náboženstvo týchto detí, ktoré je prevažne náboženstvom „prostredia“, náboženstvom „oltára“ a náboženstvom „činnosti“ sa postupne mení na náboženstvo „pod chórom“ a náboženstvo „viery podľa seba“. Na konci preadolescencie sú badateľné väčšie rozdiely v náboženskom prežívaní medzi rovesníkmi a väčší odstup náboženstva od každodennosti. V tomto čase osobný vzťah k Bohu najviac rozvíja antropocentrická katechéza, vplyvom ktorej môžu byť spochybnené viaceré výsledky výskumu v oblasti náboženského vývinu (Boh sa nezmení na koncept, môže sa stať dokonca blízkou osobou, o ktorú sa dá vo všetkých situáciách oprieť). Medzi 11- 14 rokom života majú dievčatá tendenciu urobiť si z Boha priateľa a dôverníka, chlapci v ňom hľadajú záruku spravodlivosti a istotu. Osobný vzťah s Bohom však majú len niektorí.

9. roč. /14 – 15 r.

Dospievajúci v tomto veku pristupujú, alebo sa pripravujú na sviatosť birmovania. Z preadolescentov sa postupne stávajú adolescenti. Je zjavná zmena pri vnímaní blízkosti Boha. U dievčat medzi 13-15 rokom života sú vo väčšej miere evidentné pochybnosti vo viere. U chlapcov sa to zvyčajne prejavuje neskôr. Zdá sa, že kontext kultúry je v tejto oblasti silnejší ako náboženský vývin. Väčšinová kultúra však napomáha procesy postupnej marginalizácie náboženstva, rastúcich pochybností, zanechania náboženskej praxe a opustenia cirkevného spoločenstva. Vekom klesá vplyv rodičov a náboženského vyučovania na prežívanie viery a ich predstava o Bohu sa stáva stále viac individuálnejšou. Výchova, ktorá používa náboženstvo ako nástroj na morálne donucovanie spôsobuje odmietnutie náboženstva zo strany mnohých dospievajúcich. Po štádiu zosobnenia viery nasleduje v optimálnom prípade štádium zvnútorňovania viery.

V období 14-16 rokov mladý človek uvažuje o Bohu v abstraktných pojmoch lásky, dôvery, pochybnosti, strachu a pod. Dieťa teda v priebehu vývinu prechádza od Boha určitých vlastností k Bohu jeho vlastného života (interiorizácia) (Stríženec 1996)

stredoškolíci/15 -19 r

Obdobie autonómnej religiozity – protirečivé postoje, kritická revízia náboženských obsahov vedie k ústupu „sakrálnej“ religiozity. V ideí Boha dominujú osobnostné obsahy (Stvoriteľ, Otec, Pán). Formuje sa svetonázor, vlastné názory na náboženské a morálne otázky. Mladí ľudia v tomto veku sú rebelanti a robia veľa chýb (podvody, klamstvá, lenivosť...) Boh im však odpúšťa, miluje ich. Sú schopní nasadiť sa za cenu svojho života pre to, aby pomohli priateľom (aj nepriateľom?) ... V rebelantstve je ich sila. Treba ju usmerniť. Aj Ježiš bol rebel. Hľadajú autonómnosť, autenticitu, sú ponorení naplno do života. Aj Jakub bol rebel, klamal, zutekal. Mojžiš najprv zutekal z Egypta a stal sa vodcom vyvoleného ľudu. Z muža, ktorý zutekal, aby si zachránil život sa stal muž, ktorý zachraňoval životy iných. Hľadajú si svoje poslanie, svoje miesto. Chlapci potrebujú objaviť, že Boh ich pozýva do niečoho veľkého a že

od Neho dostali všetko, čo k tomu potrebujú. Potrebujú objaviť, že ich schopnosti sú Božím darom

Chlapec potrebuje vnímať, že Boh ho pozýva spoznať svoju „prisľúbenú zem“, ktorá mu patrí a má za ňu zodpovednosť. Je pozvaný vlastniť, spravovať, starať sa, odovzdávať život. Prežíva silnú krízu identity od muža, ktorý si robí podľa seba na muža, ktorý sa „rozpráva s Bohom z tváre do tváre“. V tomto období nastáva kríza dôvery voči prvým vychovávateľom. Dievča hľadá istotu a uznanie. Je to obdobie vytvárania partnerstiev. Mladý muž aj žena majú túžbu naplno sa otvoriť láske. Ak ju nenájdu, začnú sa sústrediť na seba. Sú schopní vytvárať spoločenstvo lásky, rozumejú súčasnému svetu, vedia ho naplniť logikou sebadarovania, sú otvorení dobrovoľníckej službe.

Zdroj: saleziáni Dona Bosca

Psychosociálne

Rozvoj kladných mravných vlastností je podmienený hlbším poznávaním života i seba samého, určovaním vlastného miesta v spoločnosti, schopnosťou abstraktne myslieť, uvažovať o mravných problémoch. Ustupuje povrchné hodnotenie ľudí a dominuje úsilie posudzovať ich podľa závažnejších kritérií. Ešte viac ako v pubescencii si adolescent všíma rozpor medzi rečami a skutkami dospelých. Významnou črtou mravného citu je nekompromisnosť, podporovaná tendenciou považovať mravné zásady za absolútne platné. Adolescent je teda v morálke absolutista. Chápe, že správne a prospešné správanie sa môže stať najvyššou normou a osobným záujmom, ktorému človek podriadi svoj život. Podľa absolútnych noriem, podľa ktorých sám nedokáže žiť, súdi prísne spoločnosť, predovšetkým rodičov, učiteľov, lekárov a nezastaví sa pred žiadnou autoritou.

Ak mravný vývin v dospievaní prebieha takto vyhranene, má to svoje nebezpečenstvo. Keď adolescent pozná neuskutočniteľnosť svojich absolútnych ideálov, môže sa, podľa zákona všetko alebo nič, typického pre jeho mentalitu, zlomiť a hľadať opačnú cestu v bezohľadnom egoizme.

Vzájomný vzťah dospelých a mladistvých prináša do života mnoho podnetov a tvorivých aspirácií, je však aj zdrojom napätia a konfliktov. K podstate generačného problému prispieva úroveň abstraktného myslenia, schopnosť tvoriť si vlastné systémy a teórie, odkrývať rozpory medzi slovami a so skutkami, schopnosť vidieť povrchnosť, neúprimnosť, sebeckosť a kompromisy v živote dospelých.

Okruh osôb, s ktorými sa adolescent stýka, sa rozširuje. Vytvára jednak širšie spoločenstvá - partie, kolektívy, kamarátske skupiny - jednak intímnejšie, užšie kamarátstvo a priateľstvo. Cieľom už nie je len pestovanie spoločných záujmov, ale združovanie, želanie byť spolu s inými, mať druhov, byť druhom. Obsah aktivity týchto skupín sa mení a ich existencia je založená na osobných vzťahoch (to možno aplikovať napr. aj vo farskej katechéze).

Adolescencia je senzitívnym obdobím pre nájdenie osobnej identity, pre zápas o ňu so svojim okolím i sebou samým. Mať identitu znamená poznať odpoveď na otázku "Kto som ?", poznať seba samého, rozumieť svojim citom, vedieť kam patrí, kam smerujem, čomu naozaj verím, v čom je zmysel môjho života. Hľadanie identity posilňuje introvertné zameranie adolescenta.

(Zdroj: Psychologické aspekty religiozity v katechéze, Doc. PhDr. Milada Harineková, CSc)

AKO ZAUJAŤ A PRACOVAŤ S MLADÝMI? ODOVZDAŤ IM EVANJELIOVÚ RADOSŤ?

Uprednostniť jazyk blízkosti, jazyk veľkodušnej, osobnej a životodarnej lásky, ktorá sa dotýka srdca, má dosah na život, prebúdza nádej a túžby. K mladým sa treba približovať gramatikou lásky, nie prozelytizmom. Jazyk, ktorému mladí rozumejú je jazykom tých, čo dávajú život.. Ešte s väčšou citlivosťou musíme skúmať, ako vteliť kerygmu evanjeliového hlásania do jazyka dnešných mladých.

Mladým predkladáme „formačné“ stretnutia, ktorých predmetom sú vieroučné a mravoučné otázky, zlá súčasného sveta, Cirkev, sociálna náuka, čistota, manželstvo, kontrola pôrodnosti a iné témy. Výsledkom je, že mnohí mladí sa nudia, strácajú oheň zo stretnutia s Kristom a radosť z jeho nasledovania, mnohí opúšťajú začatú cestu a iných sa zmocňuje smútok a stanú sa negatívnymi. Zmiernime svoju vôľu odovzdať im veľké množstvo náuky, a predovšetkým sa usilujme vzbudiť a upevniť v nich veľké skúsenosti, ktoré sú oporou kresťanského života. Ako hovoril Romano Guardini: „Keď zakúsime veľkú lásku (...), všetko, čo sa udeje, stáva sa jej súčasťou.“

Zaiste, každý formačný plán, každá cesta rastu mladých musí zahŕňať vieroučnú a mravoučnú formáciu. No je rovnako dôležité, aby sa sústreďovala okolo dvoch hlavných osí: jednou je prehĺbenie kerygmy, základnej skúsenosti stretnutia s Bohom prostredníctvom Krista, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych. Druhou je rast bratskej lásky v živote spoločenstva a v službe.

Bolo by vážnym omylom myslieť si, že kerygmu treba opustiť v prospech formácie, o ktorej sa domnievame, že je „solídnejšia“. Nie je nič solídnejšie, hlbšie, bezpečnejšie, trvalejšie a múdrejšie ako prvotné ohlasovanie. Celá kresťanská formácia je predovšetkým prehĺbením kerygmy. Pastорácia mladých by mala vždy zahŕňať momenty, ktoré pomáhajú obnoviť a prehĺbiť osobnú skúsenosť s Božou láskou a so živým Ježišom Kristom. Cez svedectvá, spevy, adorácie, čas na duchovné uvažovanie nad Svätým Písmom alebo rôzne podnety zo sociálnych sietí. (CHV 211-214)

9. Prílohy

DOTAZNÍK O PRIEBEHU STRETNUTIA S BIRMOVANCAMI

Meno a priezvisko animátora:

Dátum stretnutia:

- Aký bol váš spoločný čas s birmovancami? (celková atmosféra, ochota zdieľať sa,...)

.....

.....

- Časovo ste zvládali stretnutie tak, aby malo všetky podstatné časti? Vvedenie do témy, katechéza, zdieľanie, modlitba?

.....

- Aká bola téma stretnutia?

.....

- Čo ťa najviac na téme zaujalo?

.....

- Čo najčastejšie zaujalo na téme birmovancov?

.....

- Aká bola atmosféra na stretnutí?

.....

- Boli na stretnutí nejakí pozvaní hostia? Akí?

.....

- Je niečo, s čím by si sa chcel podeliť? Tvoj návrh na zlepšenie, postreh zo stretnutia...

.....

- Čo ti robilo ťažkosti počas prípravy alebo v čase stretnutia spoločenstva s birmovancami? V čom by si potreboval pomoc?

.....

- Na stretnutie neprišli (napíš mená birmovancov):

.....

PRAKTICKÝ ŽIVOT BIRMOVANCA POČAS PRÍPRAVY NA BIRMOVKU

Možnosti zapojenia sa birmovanca do služby môžu byť vo farnosti jednorazové alebo nepretržité. Preto je vhodné dať túto ponuku na začiatku prípravy na birmovku, aby mali birmovanci čas vybrať si, zapísať sa a realizovať konkrétne aktivity aj počas celej prípravy.

Overovanie zrelosti kandidáta na birmovku v tejto oblasti – v oblasti praktického života s Kristom je vhodné spraviť formou rozhovoru s tým, kto robí záverečné overovanie alebo aj vo svojej skupinke (animátor/birmovanci), kedy birmovanec vydáva vlastné svedectvo/skúsenosť praktického života s Kristom.

Tento zoznam sa dá birmovancom ponúknuť aj pred skončením prípravy na birmovku ako možnosť zaradiť sa do praktického života farnosti aj po prijatí sviatosti birmovania.

Chcem sa zapojiť do konkrétnej služby vo farnosti cez tieto aktivity a projekty:

Bohoslužba

- lektorstvo
- obsluha projektoru (žalmy, oznamy, texty piesní, ...)
- upratovanie kostola
- kvetinová výzdoba
- uvítacia služba pri vchode na bohoslužbu
- nástenka
- služba modlitby (chvál, sv. ruženca, ...)
- mládežnícky spevokol, (spev, hra na hud. nástroji (akom) .....
- adoračná služba
- služba miništranta

Evanjelizácia

- Alfa-kurzy pre teenagerov a pre birmovancov
- Evanjelizačné kurzy – súčasť organizačného tímu napr. Otcovo srdce, Objav Krista a iné
- Deň rodiny - súčasť organizačného tímu (tím líder, program pre deti, moderátor podujatia)
- Deň farnosti - súčasť organizačného tímu (tím líder, program pre deti, moderátor podujatia)
- letné tábory pre deti - súčasť organizačného tímu
- letné tábory pre teenagerov - súčasť organizačného tímu
- organizácia výletov pre deti
- sociálna oblasť – projekty so starými ľuďmi – „adopcia“ starých ľudí
  - potravinové zbierky (Mikulášska zbierka, pôstna polievka, ...)
  - farská charita
  - finančná pomoc soc. znevýhodneným rodinám
- farská knižnica – evidencia požičaných kníh
- čajovňa pre mladých
- iné evanjelizačné programy a aktivity (napíš)

.....
.....

Učenie, katechetická služba

- účasť v malom spoločenstve pre teenagerov
- vedenie malého spoločenstva
- organizácia prednášok vo farnosti
- animátor pre prvoprijímajúcich
- katechézy dobrého Pastiera – katechéta, pomocný katechéta

Praktická služba vo farnosti

- projekt Dobrá novina
- brigády v kostole, okolí fary
- kampaň Sviečka za nenarodené deti (Fórum života)
- kampaň Biela stužka (Fórum života)
- webová stránka farnosti + sociálne siete – pravidelné príspevky zo života pezinských rodín/farnosti
- rôzne aktivity pre deti, teenagerov
- písanie projektov
- písanie článkov do médií
- vydávanie farského časopisu
- reklama, propagácia aktivít
- grafika – výroba letákov, bannerov
- videá – výroba krátkych videí, upútaviek na akcie
- iné služby .....

Spoločenstvá vo farnosti (ak máš záujem, napíš, súčasťou akého spoločenstva chceš byť)

vymenujte tu spoločenstvá, ktoré sú vo vašej farnosti, do ktorých by mohli patriť birmovanci.

DYNAMIKY, ktoré môžu pomôcť oživiť atmosféru ticha,
spustiť verbálnu komunikáciu a spojiť skupinu.

Didaktická hra Obrazy v živote, život v obrazoch – Na začiatku stretnutia dáte ľubovoľnú otázku buď k téme stretnutia alebo aj osobnú – Napr. S čím dnes prichádzaš? Ako sa dnes cítiš? Alebo na tému 1.6. Aký som temperament? Táto hra sa dá použiť na väčšinu tém z modulu 1. Pod', buď kým si – základné východiská, kresťanská identita, antropológia.

Karty v symboloch uľahčujú vyjadrenie svojich vnútorných pocitov. Aby hra netrvala dlho, môžete dať pravidlo: každý odpovie na otázku max. 3 vetami. Alebo každý má na odpoveď 45 sek. Cieľom hry je vypovedať svoje pocity, ktoré nám častokrát bránia uvoľniť sa, prepnúť“ a sústrediť sa na inú tému.

Lego-kocky - Rozdáte každému členovi skupinky 8 legokociek. Môžete si to pripraviť do malých sáčikov a tak každému rozdať. V každom sáčiku je lego podložka, lego okno, dvere a 5 kociek. Otázka: Ako vnímaš svoju skupinku? Ako vnímaš Cirkev? Ako vnímaš farnosť? Čo očakávaš od dnešného stretnutia? Cieľom hry je, aby každý pomocou kociek vyjadril svoju predstavu.

Čo kreslím? – birmovanci vytvoria za sebou rad. Každý dostane ceruzku a papier. Všetci sú ticho. Posledný dostane papier, na ktorom je nakreslený jednoduchý predmet. Napr. kalich, alebo svieca, kríž. Nakreslí ho na chrbát tomu pred ním. To, čo vníma, že mal nakreslené na chrbát zakreslí na papier a dá ho tomu pred ním. Ten znovu, čo vnímal, že mal nakreslené na chrbát zakreslí na papier a podá ho tomu pred ním. Toto sa opakuje, až po prvého, ten tiež nakreslený predmet na svojom chrbáte zakreslí a ukáže všetkým :o) Väčšinou je to úsmevné, na čo všetko sa dokáže prvotný predmet kresby zmeniť.

Komu veriť? Na stretnutie sa prinesú tri nápoje, ktoré navonok vyzerajú rovnako, ale každý z nich chutí inak. Len jeden je originál. Prineste napr. Kofolu, Coca-colu a kofolovú limonádu. Až po ochutnaní všetkých troch majú birmovanci hádať, ktorá bola Coca-cola. Cieľom je uvedomiť si, že je ťažké veriť, pokiaľ neokúsime. „Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán“ (Ž 34,9) Je ťažké veriť, ak nemáme osobný zážitok, skúsenosť.

Balóny – v skupinke sú trojice. Každá dostane balón. V trojici si rozdelia úlohy – jeden bude používať ústa, druhý pravú ruku a tretí ľavú ruku. Trojice musí balón nafúknuť a zauzlovať. Cieľom je tímovosť skupiny.

Fazuľková vojna – Ku hre je potrebné 20 fazuliek, ktoré dáte do sáčkov. V každom sáčku je 20 fazuliek. Snažíš získať čo najviac fazuliek a to tak. Že pristúpiš k niekomu a spýtaš sa? „Pár, či nepár?“ Táto osoba má možnosť hádať, či je počet tvojich fazuliek v dlani párný alebo nepárný. Ak odpovieš správne, získava tvoje fazuľky. Ak nesprávne, ty získavaš jeho fazuľky v takom počte, v akom si sám mal vo svojej dlani. Ak prehráš všetky fazuľky, hra sa pre teba skončila. Vyhráva ten, kto má najviac fazuliek.

Hry budeme priebežne dopĺňať na našom webe: www.dku.abuba.sk